

ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មាន

ច្បាប់ទី ០៩ លេខ ៣៣
ខែ មករា - មិនា ឆ្នាំ ២០១២

Empowered lives.
Resilient nations.

យូអិនធីភី ធ្វើដៃគូជាមួយប្រជាជនគ្រប់ស្រទាប់សង្គមក្នុងការជួយប្រជាជាតិឲ្យមានភាពស្ថិតស្ថាពរទប់ទល់នឹងវិបត្តិ ជម្រុញ និងរក្សាចីរភាព កំណើនសំដៅ លើកស្ទួយគុណភាពនៃជីវភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។ យើងមានវត្តមានក្នុង ១៧៧ ប្រទេស និងទឹកដី ហើយយើងប្រើប្រាស់ ទស្សនៈវិស័យសកល និងក្នុងស្រុកដើម្បីជួយប្រជាជន និងប្រជាជាតិកសាងជីវភាពឲ្យបានកាន់តែប្រសើរនិងរឹងមាំថែមទៀត។

យុទ្ធនាការពហុព័ត៌មានអំពាវនាវ ឲ្យយុវជនកម្ពុជាបំពេញតួនាទី សកម្មនៅក្នុងសង្គម

ភ្នំពេញ - យុទ្ធនាការពហុព័ត៌មានមួយដែល ផ្តោតលើយុវជនកម្ពុជា ត្រូវបានចាប់ផ្តើមជាមួយ គោលបំណងលើកទឹកចិត្ត ឲ្យពួកគេបំពេញតួនាទី កាន់តែសកម្មឡើង នៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេ និងរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍប្រទេស។

ដោយសំដៅលើយុវជនវ័យពី ១៥ ឆ្នាំដល់ ២៤ ឆ្នាំ យុទ្ធនាការដែលមានឈ្មោះថា ឡាយ៩ ប្រើឈ្មោះរៀង ទូរទស្សន៍ការដៃជើងតាមវិទ្យុ និងអន្តរកម្មតាមអ៊ិនធឺណិត ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាន និងបង្កើតឱកាសសម្រាប់ឲ្យយុវជន កម្ពុជាបញ្ចេញសម្លេងរបស់ខ្លួនឲ្យគេស្តាប់។ គេក៏ សង្ឃឹមផងដែរថា នឹងផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈចាស់ដែលថា យុវជនកម្ពុជាមានវ័យក្មេងពេក និងមិនទាន់ត្រៀម ខ្លួនហើយដើម្បីប្រកាន់យកការទទួលខុសត្រូវសង្គម កាន់តែធំធេង។

លោក ខូលីន ស្ទើរវ៉េ (Colin Spurway) នាយកគម្រោង ឡាយ៩ នៅក្នុងអង្គការ BBC Media Action បាននិយាយថា "យើងចង់ឃើញការផ្លាស់ប្តូរ ការយល់ឃើញអំពីយុវជន និងបង្ហាញថាយុវជនអាច ទទួលខុសត្រូវលើការជួយសហគមន៍របស់ពួកគេ"។ លោកបានបន្ថែមថាយុវជន "គឺសំខាន់បំផុត" ក្នុង ការជម្រុញការអភិវឌ្ឍការអភិវឌ្ឍប្រទេសរបស់ខ្លួននា អនាគត។

BBC Media Action កំពុងផលិតយុទ្ធនាការនេះ ដោយផ្អែកលើការស្ទង់មតិមួយក្នុងឆ្នាំ ២០១០ ដែល បានរកឃើញថាកម្រិតចូលរួមរបស់យុវជននៅក្នុង ជីវភាពពលរដ្ឋគឺទាប។ ឧទាហរណ៍មានតែ៨ភាគរយ

តទៅទំព័រទី ២

មាតិកា

មន្ត្រីកម្ពុជាបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាលលើវិធី បច្ចេកទេសដាំដុះដំឡូងមីនៅប្រទេសចិន..... ៤

វិទ្យុជនជាតិដើមភាគតិច - បទពិសោធន៍ពីប្រទេសឡាវ..... ៥

កសាងភាពជន់របស់សហគមន៍ចំពោះ ហេតុប៉ះពាល់នៃបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ..... ៦

បណ្តាញបំពង់ទឹកផ្តល់ជូនអ្នកភូមិនូវ ការចាប់ផ្តើមថ្មី

រូបថត: ម្លប់បែតង/អុំ សុផាណ្ណា

លោក គ្រី វ៉ែន ស្រោចបន្លែនៅក្រោយផ្ទះរបស់គាត់ដោយប្រើប្រព័ន្ធទឹកទុរយោដែលតភ្ជាប់ពីទឹកជ្រោះចំបក់។

ខេត្តកំពង់ស្ពឺ - គេពុំឃើញមានសល់ដីទំនេរសោះ នៅលើដីខាងក្រោយផ្ទះរបស់ គ្រី វ៉ែន។ រងត្រកូន ស្តែ ផែថាវ និងអំពៅ កំពុងប្រជ្រៀតគ្នាដុះនៅលើដីទំហំ ៣០០ ម៉ែត្រការ៉េតាំងពីពេលដែលគេបង្ការរបស់លោក បានតភ្ជាប់បណ្តាញបំពង់ទឹក។

លោក គ្រី វ៉ែន អាយុ ២៨ ឆ្នាំរស់នៅក្នុងឃុំចំបក់ ក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ បាននិយាយថា "ខ្ញុំមានសេចក្តីរីករាយ យ៉ាងខ្លាំង ចំពោះការមានកសិដ្ឋានខ្លួនឯងផ្ទាល់សម្រាប់ ដាំបន្លែដើម្បីប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត"។

នៅក្នុងឃុំនេះ នៅចម្ងាយប្រមាណ ១២០ គីឡូម៉ែត្រ ខាងលិចពីធានីភ្នំពេញ សម័យកាលនៃកង្វះទឹកបាន កន្លងផុតទៅហើយ។ បណ្តាញបំពង់ទឹក - ដែលមកដល់ ពេលនេះមានតែសម្រាប់អ្នកនៅក្នុងទីប្រជុំជនប៉ុណ្ណោះ - បានមកដល់លំនៅដ្ឋានជនបទរបស់គ្រួសារប្រហែល ៦០០ ហើយ។ ដោយសារសេវាថ្មីនេះ អ្នកភូមិនៅពេលនេះមិន បង្អែរបង្អង់ឡើយក្នុងការប្រើប្រាស់ដីក្រោយផ្ទះរបស់ខ្លួន ឲ្យក្លាយទៅជាសួនបន្លែសម្រាប់បរិភោគខ្លួនឯងផង និង សម្រាប់លក់ប្រាក់ផងដើម្បីទ្រទ្រង់គ្រួសាររបស់ខ្លួន។

បណ្តាញទឹកនេះ ត្រូវបាននាំមកជូនពួកគេដោយ គម្រោងមួយដែលខិតខំជួយសហគមន៍ជនបទនៅកម្ពុជា ក្នុងការបន្តទៅនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ។ គម្រោង នេះត្រូវបានឧបត្ថម្ភដោយទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ ស៊ុយអែដ (SIDA) និងត្រូវបានអនុវត្តដោយអ្នកវិជ្ជាជីវៈ វិទ្យាសាស្ត្រសហប្រជាជាតិ (UNDP) តាមរយៈកម្មវិធីអំណោយ ហិរញ្ញប្បទាន។

តាមពិត ឃុំចំបក់ល្បីឈ្មោះដោយសារទឹកជ្រោះ ធម្មជាតិមួយដែលជាកន្លែងទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរមួយ។ ប៉ុន្តែ ទឹកជ្រោះនេះហាក់បីដូចជានៅឆ្ងាយពីអ្នកស្រុក មូលដ្ឋានដែលមិនមានលទ្ធភាពតម្លើងបណ្តាញបំពង់ដើម្បី យកទឹកចូលគេបង្ការរបស់ពួកគេ។ នៅក្នុងរដូវប្រាំង ទឹកស្អាតគឺជាទំនិញកម្រមួយហើយអ្នកភូមិបានចំណាយ ពេលជាមធ្យម ពីរម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃដើម្បីយកទឹកពីអ្នក ឬ អណ្តូងទឹកសម្រាប់ការប្រើប្រាស់។ អ្នកភូមិខ្លះត្រូវចំណាយ ប្រាក់ ២.៥០០ រៀល (០,៦៥ ដុល្លារអាមេរិក) សម្រាប់ ទឹកមួយធុងចំណុះ ២០០ លីត្រ ដែលប្រើបានពីរថ្ងៃ។ តម្លៃនេះហាក់បីដូចជាមិនច្រើនទេ ប៉ុន្តែសម្រាប់ប្រជាជន ក្រីក្រជនបទជាច្រើន វាក៏ជាបន្ទុកដ៏ធ្ងន់មួយ។

តទៅទំព័រទី ៣

យុទ្ធនាការពហុព័ត៌មានអំពីការងារវិនិយោគយុវជនកម្ពុជាបំពេញតួនាទីសកម្មនៅក្នុងសង្គម

តមកពីទំព័រទី ១

រូបថត: UNDP/មឿន ម៉ន

យុវជន យុវនារីនៅភូមិមួយក្នុងខេត្តកំពង់ធំ កំពុងទស្សនាការបញ្ចាំងការផ្សាយរបស់កម្មវិធីឡូយេ ៩ ។

នៃយុវជនប៉ុណ្ណោះ ដែលបានបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួនជូនមន្ត្រីសាធារណៈ ដូចជាមន្ត្រីរាជរដ្ឋាភិបាល ឬបុគ្គលិករបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាដើម ។ យោងតាមការស្ទង់មតិនេះ យុវជនក៏មានការលំបាកផងដែរក្នុងការពន្យល់ អំពីតួនាទីនៃស្ថាប័នប្រជាធិបតេយ្យសំខាន់ៗ ជាពិសេស អំពីស្ថាប័នតំណាងនានា ដូចជា រដ្ឋសភា និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ។ ប្រហែលបីភាគបួននៃអ្នកឆ្លើយបានឮអំពី 'រដ្ឋសភា' ។ ប៉ុន្តែ ពីភាគបីនៃអ្នកឆ្លើយទាំងនេះមិនអាចពិពណ៌នាបានថា អ្វីដែលរដ្ឋសភាធ្វើឡើយ ។

យុទ្ធនាការនិងការស្រាវជ្រាវនេះ បានទទួលការជួយឧបត្ថម្ភហិរញ្ញវត្ថុពីអង្គការ UNDP នៅកម្ពុជាដែលចាត់ទុកការផ្តោតលើយុវជនជាអាទិភាពសំខាន់ ។

ជាមួយប្រជាជនប្រហែល ៣២ ភាគរយមានវ័យពី

រូបថត: UNDP/មឿន ម៉ន

បុគ្គលិកកម្មវិធី ឡូយេ ៩ កំពុងសំរេចសំណាលជាមួយយុវជនក្នុងអំឡុងពេលចុះធ្វើការនៅខេត្តបាត់ដំបងកាលពីពេលថ្មីៗនេះ ។

១៥ ឆ្នាំដល់ ៣០ ឆ្នាំ ប្រទេសកម្ពុជាមានប្រជាជនវ័យក្មេងបំផុតក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (ASEAN) ។

នាយក UNDP ប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា លោកស្រីអេឡេណា ទីធើនកូ (Elena Tischenko) បានគូសបញ្ជាក់អំពីការយកចិត្តទុកដាក់លើយុវជនរបស់អង្គការ UNDP នៅក្នុងសន្ទរកថារបស់លោកស្រីថ្លែងនៅក្នុងពិធីចាប់ផ្តើមយុទ្ធនាការនេះនៅថ្ងៃទី ១១ មករា ។

លោកស្រី ទីធើនកូ បានមានប្រសាសន៍ថា "តាមរយៈកម្មវិធីសហការជាមួយដៃគូនានាដូចជា អង្គការ BBC Media Action និងអង្គការរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលផ្សេងទៀត យើងខិតខំជួយយុវជនឲ្យកាន់តែមានសមត្ថភាពមានអំណាច និងក្លាយជាអ្នកចង់ចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្ពុជា" ។

លោកស្រីបានបន្ថែម "យើងសង្ឃឹមថាយុទ្ធនាការនេះ នឹងជួយលើកទឹកចិត្តឲ្យយុវជនកម្ពុជាកាន់តែសកម្មថែមទៀតក្នុងជីវភាពពលរដ្ឋទោះបីជាតាមរយៈការចូលរួមជាមួយអាជ្ញាធររាជរដ្ឋាភិបាលក្តី ឬក៏តាមរយៈការងារស្ម័គ្រចិត្តដើម្បីជួយជនងាយរងគ្រោះនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេក្តី ឬក៏តាមរយៈការការពារបរិស្ថានក្តី" ។

យុទ្ធនាការនេះនឹងមានរយៈពេល ១៨ ខែ ។ នៅក្នុងរយៈពេលនេះបុគ្គលិកយុទ្ធនាការដោយប្រើថវិកា ឡូយេ ៩ មួយ ក៏នឹងធ្វើដំណើរក្នុងទូទាំងប្រទេសផងដែរដើម្បីផ្សព្វ

ផ្សាយសារអំពីសារៈសំខាន់នៃការចូលរួមពលរដ្ឋ នៅក្នុងចំណោមយុវជននៅតំបន់ជនបទ ។ អង្គការ UNDP និងអង្គការ BBC Media Action នឹងធ្វើការវាយតម្លៃជាប្រចាំលើយុទ្ធនាការពេញៗមួយឆ្នាំ ។

លោក ស្តើវេរី នៃអង្គការ BBC Media Action បានមានប្រសាសន៍ថា លោកសង្ឃឹមថាយុទ្ធនាការនេះនឹងនាំឲ្យមានឥទ្ធិពលវិជ្ជមាន ក្នុងការលើកទឹកចិត្តឲ្យយុវជនចូលរួមកាន់តែច្រើនឡើងថែមទៀតនៅក្នុងជីវភាពសហគមន៍ ក៏ដូចជាលើកស្ទួយការយល់ដឹងរបស់ពួកគេអំពីកិច្ចដំណើរការប្រជាធិបតេយ្យ និងស្ថាប័ននានារបស់ប្រទេសពួកគេ ។

លោក ស្តើវេរី និយាយថា "មួយឆ្នាំក្រោយចាប់ពីពេលនេះខ្ញុំសង្ឃឹមថាប្រជាជនមួយចំនួនធំ ពោលគឺយុវជននឹងមានការយល់ដឹងកាន់តែត្រឹមត្រូវអំពីអ្វីដែលគឺក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ និងការងារអ្វីខ្លះដែលរដ្ឋសភាធ្វើ" ។

លោកស្រី ទីធើនកូ នាយកប្រចាំប្រទេសនៃអង្គការ UNDP បានមានប្រសាសន៍ថាលោកស្រីសង្ឃឹមថានឹងឃើញមានយុវជនកាន់តែច្រើនដែលត្រូវបានលើកទឹកចិត្តដោយគម្រោងយុវជននៅកម្ពុជា និង ១២ ខាហរណ៍នៃវិភាគទានវិជ្ជមានដែលពួកគេធ្វើនៅក្នុងសង្គម ។

ថ្លែងទៅកាន់អ្នកស្តាប់ដែលមានយុវជនច្រើននៅក្នុងពិធីចាប់ផ្តើមយុទ្ធនាការ លោកស្រីបាននិយាយថា "អ្នកមានវ័យក្មេងមានថាមពល និងមានសក្តានុពលធំធេង ។ អ្នកអាចរួមចំណែក បានច្រើននៅពេលដែលអ្នកចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងអាចសម្រេចបានសក្តានុពលរបស់អ្នកដល់កម្រិតដ៏ពេញលេញមួយ ។"

បណ្តាញបំពង់ទឹកផ្តល់ជូនអ្នកភូមិស្វែងរកការចាប់ផ្តើមថ្មី

តមកពីទំព័រទី ១

រូបថត: ម្លប់បែតង/អ៊ី សុផាណូ

ស្ត្រីម្នាក់នេះកំពុងបង្ហូរទឹកពីទូរយោជាក់ក្នុងអាងក្រោយផ្ទះរបស់គាត់នៅឃុំចំបក់ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ។ ទឹកនេះហូរពីទឹកជ្រោះចំបក់តាមប្រព័ន្ធបំពង់មួយដែលគម្រោងមួយរបស់ UNDP បានដាក់ពង្រាយជូន ៦០០ គ្រួសារក្នុងឃុំនេះ។

បងស្រី រស់ ហេង មាតាអាយុ ២៩ ឆ្នាំដែលមានកូនចំនួនបីនាក់ និងយាយថា "និយាយអំពីការលំបាកក្នុងការយកទឹកមកប្រើកាលពីមុននោះគឺវាពិបាកក្រៃលែង។ ប្តីរបស់ខ្ញុំមិនមានពេលទំនេរទេ ដោយសារគាត់ត្រូវទៅដងទឹកពីអណ្តូងទឹកសម្រាប់ដាំស្ពៃ ផឹក និង បោកគក់"។

កាលពីខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំទៅ ការងារបានបញ្ចប់លើបណ្តាញបំពង់ទឹកប្រវែង ២០ គីឡូម៉ែត្រមួយ ដើម្បីបង្ហូរទឹកពីជ្រោះនោះ។ បច្ចុប្បន្ន គ្រួសារនីមួយៗនៃគ្រួសារចំនួន ៦០០ នៅក្នុងឃុំនេះបានតភ្ជាប់ទៅនឹងបណ្តាញទឹកមេនេះតាមរយៈបំពង់ទឹកតូចៗ។ គ្រួសារដែលប្រើក្បាលម៉ាស៊ីនមួយបង់ថ្លៃសេវាប្រចាំខែចំនួន ៥០០ រៀល (០,១២ ដុល្លារអាមេរិក)។ គ្រួសារទាំងឡាយដែលមានក្បាលម៉ាស៊ីនច្រើនបង់ថ្លៃសេវាច្រើនជាង ដែលត្រូវបានប្រមូលដោយគណៈកម្មាធិការមូលដ្ឋានមួយដើម្បីថែទាំបណ្តាញទឹកម៉ាស៊ីន។

ដោយកសាងលើលទ្ធផលវិជ្ជាមានពីការងារ ដូចគ្នាមួយក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ បណ្តាញទឹកថ្មីនេះ ផ្តល់ទឹកជូនអ្នកភូមិគ្រប់ពេលក្នុងមួយឆ្នាំៗសម្រាប់បង្កើនការដាំដំណាំដើម្បីកែលម្អជីវភាព និងភាពរឹងមាំរបស់ពួកគេប្រឆាំងនឹងហេតុប៉ះពាល់នៃបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ។

ការជួយកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែករបស់អ្នកភូមិលើទឹកភ្លៀងសម្រាប់ការធ្វើកសិកម្មក៏គឺជាគោលដៅមួយផងដែរនៃបណ្តាញទឹកនេះ ដែលគឺជាសមាសភាគមួយនៃកម្មវិធីបន្ស៊ាំផ្នែកលើសហគមន៍កម្ពុជាដែលឧបត្ថម្ភដោយអង្គការ SIDA ។

មីង នួន សារឿន អាយុ ៤៧ ឆ្នាំ បានរំលឹកឡើងវិញថា មីងត្រូវបានបង្ខំឲ្យបោះបង់ពេលការងាររៀនរបស់មីងកាលពីប៉ុន្មានឆ្នាំមុនដោយសារតែកង្វះទឹក។ ប៉ុន្តែ តាំងពីខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំមុនមក មីងបាននិងកំពុងរស់ថែទាំត្រកូនស្ត្រីក្តោប និងស្ត្រីខ្សែវ នៅលើដីក្រោយផ្ទះទំហំ ១៨០ ម៉ែត្រការ៉េរបស់មីង។

មីងបាននិយាយថា "ខ្ញុំរីករាយណាស់នៅពេលនេះដោយមានទឹកសម្រាប់ដាំបន្លែជាថ្មី និងសម្រាប់ប្រើគ្រប់មុខ" ហើយបន្ថែមថាមីងក៏សង្ឃឹមផងដែរថានឹងសន្សំប្រាក់បានពីការលក់បន្លែសម្រាប់ពេលរកមិនបាន។

ពូ ទូច ម៉ែន ប្រធានសហគមន៍ទេសចរណ៍ធម្មជាតិចំបក់ បាននិយាយថាអត្ថប្រយោជន៍ដែលនាំមកដោយទឹកម៉ាស៊ីនគឺមានលក្ខណៈធំធេងច្រើនជាងការដែលគ្រាន់តែជួយឲ្យគ្រួសារអាចរកបានចំណូលបន្ថែម។ លោកបាននិយាយថាកុមារនៅពេលនេះអាចចំណាយពេលច្រើនលើ

ការសិក្សាដោយសារពួកគេលែងចាំបាច់ខ្វល់ខ្វាយអំពីការយកទឹកឲ្យគ្រួសារពួកគេទៀតហើយ។ បណ្តាញទឹកនេះក៏បានជួយឲ្យអ្នកភូមិលើកស្ទួយអនាម័យរបស់ពួកគេផងដែរ។ ចំនួនបង្គន់គ្រួសារបានកើនឡើង។ អ្នកភូមិអាចដូតទឹកញឹកញាប់ជាងមុន ចិញ្ចឹមបសុសត្វថែមទៀត និងដាំបន្លែក្នុងរដូវប្រាំងដើម្បីរកប្រាក់។

ពូ ទូច ម៉ែន បាននិយាយថា "យើងអាចមើលឃើញការប្រែប្រួលច្រើននៅក្នុងទម្លាប់របស់ប្រជាជន។ គ្រាន់តែនៅក្នុងភូមិខ្ញុំមួយប៉ុណ្ណោះ ចំនួនបង្គន់គ្រួសារបានកើនឡើងដល់ ២០ នៅពេលនេះ ពីត្រឹមតែពីរប៉ុណ្ណោះកាលពីពេលមុន"។

គ្រី វ៉ែន បានរំលឹកថាដោយសារខ្វះទឹកក្នុងរដូវប្រាំងមុនៗ គាត់បានទុកបណ្តោយឲ្យដីនៅខាងក្រោយផ្ទះគាត់ដុះស្មៅពេញខណៈដែលគាត់បានទៅបើកត្រាក់ទ័រឲ្យអ្នកជំនួញមូលដ្ឋានម្នាក់ដើម្បីចិញ្ចឹមដំរី។ ប៉ុន្តែ ក្រោយពេលដែលគេហដ្ឋាន របស់គាត់បានតភ្ជាប់បណ្តាញទឹកម៉ាស៊ីន គាត់បានឈប់ធ្វើការដើម្បីប្រកបអាជីវកម្មខ្លួនឯងវិញ។

គាត់បាននិយាយថា "ការធ្វើការលើកសិដ្ឋានរបស់ខ្ញុំគឺមិនពិបាកដូចធ្វើការឲ្យអ្នកដទៃទេ។ ពេលនេះ ខ្ញុំគឺជាចៅហ្វាយខ្លួនឯង។"

មន្ត្រីកម្ពុជាបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាលលើបច្ចេកទេស ដាំដុះដំឡូងមីនៅប្រទេសចិន

ភ្នំពេញ - ជាការងារបន្តពីការចុះហត្ថលេខាលើ អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់ដែលត្រូវបានធ្វើជាសាក្សី ដោយប្រធានអង្គការ UNDP លោកស្រី ហេឡែន ក្លាក (Helen Clark) និងនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃសាធារណរដ្ឋប្រជា មានិកចិន លោក វ៉េន ជាបៅ (Wen Jiabao) គំនិត ផ្តួចផ្តើមសាកល្បងរវាងប្រទេសកម្ពុជា និងចិនត្រូវបាន ចាប់ផ្តើមការយ៉ាងល្អ។

មន្ត្រីកម្ពុជាចំនួន ៣០ នាក់បានបញ្ចប់កម្មវិធីបណ្តុះ បណ្តាលមួយនៅប្រទេសចិនលើបច្ចេកទេសដាំដុះដំឡូងមី ដែលសំដៅជួយឲ្យប្រទេសកម្ពុជាធ្វើពិពិធកាតាមល្អផ្ទះ នៅចេញរបស់ខ្លួនដើម្បីជម្រុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។

មន្ត្រីកម្ពុជាទាំងនេះ ត្រូវបានបញ្ជូនដោយក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ ពួកគេបានចូលរួម ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលដោយមានការជួយគាំទ្រពីកម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP) និងក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ចិន។

បណ្ឌិតសភាចិន សម្រាប់វិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្មតំបន់ ត្រូពិក (CATAS) នៅខេត្តហាយណាន បានផ្តល់ការ បណ្តុះបណ្តាលនេះ ពីថ្ងៃទី ២៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១១ ដល់ថ្ងៃទី ១៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ ដែលត្រូវបានវាយ តម្លៃខ្ពស់ដោយសិក្ខាកាមកម្ពុជាថាជាបទពិសោធន៍ដ៏មាន តម្លៃមួយ។

លោក យូ តាំងហ៊ឺ ប្រធានការិយាល័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម នៃមន្ទីរកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ "ខ្ញុំយល់ថាការបណ្តុះ បណ្តាលនេះមានប្រយោជន៍ណាស់សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍន៍ដំឡូងមី នៅស្ថិតនៅពី ក្រោយប្រទេសជាច្រើននៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍"។

សិក្ខាកាមកម្ពុជាផ្សេងទៀត បានមកពីអង្គនាយក ដ្ឋានកសិកម្ម មន្ទីរកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទ កសិកម្ម វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា និងសាលាកសិកម្មជាតិព្រៃកលាប និងកំពង់ចាម។

ការបណ្តុះបណ្តាលនេះ ជាការអនុវត្តជាក់ស្តែងនូវ អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់ដើម្បីការពង្រឹងកិច្ចសហ-

រូបថត: UNDP/ចិន រដ្ឋា

មន្ត្រីកម្ពុជា ចិន និង UNDP ចំនួនបួននាក់ ក្នុងថ្ងៃបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដាំដុះដំឡូងមីនៅប្រទេសចិន។

ប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋាភិបាលនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិក ចិន និងអង្គការ UNDP ដើម្បីដំណើរការគំនិតផ្តួចផ្តើម សាកល្បងចិន-កម្ពុជាលើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្បូង-ត្បូង។ ការបណ្តុះបណ្តាលនេះ ត្រូវបានធ្វើដោយមានការជួយ គាំទ្រពីការិយាល័យអង្គការ UNDP ប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសចិន។

ការវាយតម្លៃតម្រូវការនៃការបណ្តុះបណ្តាលមួយ ត្រូវបានធ្វើមុនពេលធ្វើការបណ្តុះបណ្តាល។ គំហើញនិង អនុសាសន៍ទាំងឡាយពីការវាយតម្លៃនេះ ត្រូវបានដាក់ បញ្ចូលទៅក្នុងការកែតម្រូវមេរៀនបណ្តុះបណ្តាលជូនក្រុម សិក្ខាកាមទាំងនេះ។

អង្គការ UNDP នៅកម្ពុជាបានរៀបចំឲ្យសហការី និយាយភាសាចិនមួយរូបពីអង្គការបរិស្ថានអមដំណើរសិក្ខា កាមរាជរដ្ឋាភិបាលទៅកាន់ក្រុងហាយណាន ដើម្បីជួយ សម្រួលដល់ការសិក្សា និងជួយជាមួយការបកប្រែភាសា។

នៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេល ២១ ថ្ងៃនេះ សិក្ខាកាមបាននិយាយថាពួក គេបានទទួលចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ ច្រើនលើការដាំដុះដំឡូងមី។ ប្រការនេះរួមមាន ចំណេះដឹងអំពីការរៀបចំដី និងវិធីដាំការ ជ្រើសរើសពូជ ការបង្កាត់ពូជ និងការប្រែប្រួល ភាពហេរុណទិកការកំបាំងដីនិងសត្វល្អិត បង្កការប្រើដីនិងការដកស្មៅការប្រមូលផល និងការកែច្នៃ។ ការបណ្តុះបណ្តាលបាន គូបផ្សំប្រតិបត្តិការក្នុងការធ្វើពិសោធន៍ក្នុង បន្ទប់ពិសោធន៍ និងទស្សនកិច្ចជាក់ស្តែង និង ទស្សនកិច្ចទៅកាន់រោងចក្រ ដើម្បីផ្តល់ ឱកាសជូនសិក្ខាកាមឲ្យមានអន្តរកម្មជាមួយ

កសិករ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលចិន អ្នកធ្វើអាជីវកម្ម និងអ្នក ឯកទេសខាងដំឡូងមី។

លោក ភឿង សេរីហួច មន្ត្រីបច្ចេកទេសមួយរូបនៃ នាយកដ្ឋានដំណាំឧស្សាហកម្មនៃអង្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម មានចំណាប់អារម្មណ៍នៅក្នុងពិធីបិទវគ្គបណ្តុះបណ្តាល នេះដែរ ដោយមានប្រសាសន៍ថា "វិធីសាស្ត្របង្រៀនបែប ច្នៃប្រឌិត ជួយផ្សារភ្ជាប់គ្នារវាងទិដ្ឋភាពខាងទ្រឹស្តី វិធី និង ការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៃការដាំដុះដំឡូងមី និងផ្តល់ឲ្យពួក យើងនូវការយល់ដឹងអំពីដំឡូងមីបានតែប្រសើរឡើង"។

លោក យូ តាំងហ៊ឺ មន្ត្រីនៃមន្ទីរកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានបន្ថែមទៀតថា "វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះខ្ញុំបានរៀន ពីវិធីដាំដំឡូងមីថ្មីៗ និងបច្ចេកវិទ្យាជឿនលឿនជាច្រើន ដូចជាការផ្សារភ្ជាប់ជាមួយដំឡូងមី ការប្រែប្រួលភាពហេរុណទិក និងការបង្កាត់ពូជដែលខ្ញុំមិនដែលបានរៀនកាលពីមុននៅ កម្ពុជា។ ក្រោយពេលត្រឡប់ទៅប្រទេសកម្ពុជាវិញ ខ្ញុំនឹង ចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ដែលខ្ញុំបានរៀន ពីប្រទេសចិនជូនសហការីរបស់ខ្ញុំ និងកសិករកម្ពុជា"។

ពិធីបិទវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ មករា ត្រូវ បានចូលរួមជាគណៈអធិបតីដោយលោក គ្រីស្តូហ្វ បាហ្វិក (Christophe Bahuet) នាយកប្រចាំប្រទេសនៃអង្គការ UNDP នៅប្រទេសចិន និងលោក ជូ ហុង (Zhu Hong) អង្គនាយករងនៃនាយកដ្ឋានពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ និង កិច្ចការសេដ្ឋកិច្ចនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។

ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើពីមន្ត្រីកម្ពុជា លោក បាហ្វិក និង លោក ជូ បានសម្តែងការប្តេជ្ញាថានឹងពង្រឹង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសាកល្បងត្រីភាគីនេះ និងបន្តជួយ គាំទ្រជាមួយសកម្មភាពតាមដានជាបន្តក្រោយវគ្គបណ្តុះ បណ្តាលនេះ។

រូបថត: UNDP/ចិន រដ្ឋា

មន្ត្រីកម្ពុជាចូលរួមក្នុងវគ្គសិក្សានៅមន្ទីរពិសោធន៍នៅប្រទេសចិន។

វិទ្យុជនជាតិដើមភាគតិច - បទពិសោធន៍ពីប្រទេសឡាវ

ខេត្តរតនគិរី - តាំងពីឆ្នាំ ២០០៧ មក ជនជាតិដើមភាគតិចចារាយបាន និងកំពុងសប្បាយរីករាយនឹងកម្មវិធីវិទ្យុមួយជាភាសាពួកគេផ្ទាល់ដែលជួយជូនព័ត៌មានពួកគេអំពីជំងឺដាច់ខាតទំនងសហគមន៍របស់ពួកគេ និងជំងឺដទៃទៀត។ ប៉ុន្តែ បញ្ហាគឺថាកម្មវិធីនេះខ្លីពេក ម៉ោងផ្សាយប្រចាំថ្ងៃនៃកម្មវិធីគឺត្រូវបន្ថែម។

នេះគឺជាសារដែលជនជាតិដើមភាគតិចមួយក្រុមបានផ្តល់ជូនភ្ញៀវ រួមទាំងគណៈប្រតិភូមួយមកពីប្រទេសឡាវដែលបានទស្សនាខេត្តរតនគិរីនៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ ធ្នូ។

ជំនួបនេះ គឺស្ថិតនៅក្នុងសកម្មភាពមួយចំនួននៃដំណើរទស្សនាចូលរបស់គណៈប្រតិភូឡាវមកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលត្រូវបានរៀបចំនិងជួយឧបត្ថម្ភដោយអង្គការ UNDP ប្រចាំកម្ពុជា។ គោលបំណងនៃដំណើរទស្សនាចូលរបស់គណៈប្រតិភូ គឺដើម្បីចែករំលែករៀបចំជោគជ័យនៃកម្មវិធីវិទ្យុជនជាតិដើមភាគតិចនៅឡាវ ជាមួយអាជ្ញាធរក្រសួងសុខាភិបាលកម្ពុជានៅថ្នាក់ជាតិនិងខេត្ត ក៏ដូចជាអ្នកសារព័ត៌មានសហគមន៍ តាមរយៈសិក្ខាសាលានិងដំណើរទស្សនាចូលទៅកាន់ខេត្តរតនគិរី។

ស្ថិតនៅក្នុងភូមិភាគឦសាននៃប្រទេសកម្ពុជា ខេត្តនេះផ្សាយកម្មវិធីវិទ្យុភាសាជនជាតិដើមភាគតិចតែមួយគត់របស់ប្រទេស។

បច្ចុប្បន្ន អង្គការ UNESCO គាំទ្រការផលិតកម្មវិធីរយៈពេល ១៥ នាទីចំនួនបួនដងក្នុងមួយថ្ងៃ ដែលផ្សាយពីថ្ងៃ ច័ន្ទ ដល់ថ្ងៃ សុក្រ តាមរយៈវិទ្យុរដ្ឋក្នុងខេត្តរតនគិរីជាបួនភាសាជនជាតិដើមភាគតិចផ្សេងៗគ្នា ពោលគឺ គ្រឿង បារាយ ប្រាវ និង ទំពួន។ កម្មវិធីនេះសំដៅកែលម្អការទទួលព័ត៌មានរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងលើកស្ទួយការយល់ដឹងរបស់ពួកគេអំពីបញ្ហាសំខាន់ៗ ដូចជា

សុខភាព កសិកម្ម ប្តូរជម្ងឺ ច្បាប់ និងបញ្ហាអប់រំផ្សេងទៀត។

ការពេញចិត្តលើវិទ្យុភាសាជនជាតិដើមភាគតិចនៅក្នុងចំណោមជនជាតិចារាយ បានកើនឡើងក្រោយពេលដែលពួកគេបានឃើញការបង្ហាញវីដេអូ និងរូបភាពមួយអំពីកម្មវិធីវិទ្យុនៅឡាវក្នុងអំឡុងពេលនៃដំណើរទស្សនាចូល។

ប៉ុន្តែ ខួប បុរសជនជាតិចារាយអាយុ ២៧ ឆ្នាំ បានសួរគណៈប្រតិភូឡាវថា តើគេត្រូវធ្វើប៉ុន្មានដំណើរដើម្បីធ្វើឲ្យកម្មវិធីវិទ្យុរបស់លោកទទួលបានជោគជ័យ?

ការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹងគ្នាបានបង្ហាញថា ជោគជ័យនៃកម្មវិធីវិទ្យុនៅឡាវចាប់ផ្តើមពីការជ្រើសរើសប្រធានបទត្រូវ។ មុនពេលសម្រេចចិត្តលើប្រធានបទមួយសម្រាប់ផ្សាយក្រុមវិទ្យុដដែលជាមួយសមាជិកសហគមន៍ដើម្បីស្វែងយល់អំពីបញ្ហាដែលពួកគេកំពុងជួបប្រទះ និងអ្វីដែលពួកគេចង់ស្តាប់ពីវិទ្យុសហគមន៍របស់ពួកគេ។ ប្រធានបទត្រូវបានសម្រេចព័ត៌មានត្រូវបានប្រមូល ហើយសេចក្តីរាយការណ៍តាមវិទ្យុត្រូវបានផលិត។ បន្ទាប់មកសេចក្តីរាយការណ៍នេះត្រូវបានចាក់ជូនសហគមន៍ស្តាប់ដើម្បីសុំការយល់ព្រមរបស់ពួកគេមុនពេលផ្សាយ។

លោក វង់សូន ឧត្តមស៊ីក (Vongsone Oudom souk) អ្នកសម្របសម្រួលកម្មវិធីវិទ្យុស្ថានីយ៍វិទ្យុបួននិងថាតេឡេវិស្យុងនៅប្រទេសឡាវ បាននិយាយថា កិច្ចដំណើរការបែបនេះ គឺជាផ្នែកដ៏សំខាន់មួយនៃកម្មវិធីវិទ្យុប្រកបដោយជោគជ័យ ដែលអាចអនុវត្តបានផងដែរនៅប្រទេសកម្ពុជា។

លោកនិយាយថា "គេគួរតែមានការដៃគូពីភាសាជាមុនពេលធ្វើកម្មវិធីមួយ។ នៅពេលដែលកម្មវិធីនិយាយអំពីបញ្ហាដែលសហគមន៍កំពុងជួបប្រទះនិងអំពីដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហាទាំងនោះ ពួកគេនឹងចង់ស្តាប់កម្មវិធីនោះ"។

ប្រហែល ៨០ ភាគរយនៃអ្នកកម្មវិធីជនជាតិដើមភាគតិចនៅសហគមន៍បួន នៅប៉ែកខាងជើងប្រទេសឡាវស្តាប់វិទ្យុនេះ។ កម្មវិធីទាំងឡាយបាននាំឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថជាវិជ្ជមាន និងការយល់ដឹងកាន់តែប្រសើរឡើងលើវិស័យយេនឌ័រ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ការអប់រំកុមារ សុខភាព និងអាហារូបត្ថម្ភមាតា។

ជោគជ័យនៃកម្មវិធីនេះ បាននាំទៅដល់ការកសាងស្ថានីយ៍វិទ្យុមួយទៀតនៅក្នុងស្រុកថាតេឡេវិស្យុងនៅប៉ែកខាងត្បូងប្រទេសឡាវក្នុងឆ្នាំ ២០១០ ហើយស្ថានីយ៍វិទ្យុមួយចំនួនទៀតបានដំណើរការតាំងពីពេលនោះមក។

លោក ងួន ក្រឹក អ្នកសម្របសម្រួលកម្មវិធីវិទ្យុជនជាតិដើមភាគតិចនៅខេត្តរតនគិរី បានឯកភាពទាំងស្រុងជាមួយឱវាទរបស់លោក វង់សូន។

លោក ងួន ក្រឹក បានមានប្រសាសន៍ថា "វាគឺជាកំនិតល្អមួយដែលត្រូវដៃគូ ជាមួយប្រជាជននៅក្នុងសហគមន៍អំពីប្រធានបទសម្រាប់ផ្សាយ។ នៅពេលដែលពួកគេដឹងយើងកំពុងផ្សាយអំពីសេចក្តីត្រូវការរបស់ពួកគេពួកគេនឹងចាំស្តាប់។ ខ្ញុំនឹងស្នើឡើងនិងពិភាក្សាកំនិតនេះជាមួយសមាជិកក្រុមខ្ញុំ"។

ការធ្វើការដោយស្ម័គ្រចិត្តក្នុងមូលដ្ឋាន គឺជាកត្តារួមចំណែកមួយទៀតចំពោះជោគជ័យ នៃកម្មវិធីវិទ្យុនៅប្រទេសឡាវ ដែលគឺជាទំនៀមទម្លាប់តម្លៃមួយសម្រាប់ក្រុមវិទ្យុជនជាតិដើមភាគតិចកម្ពុជា។ នៅក្នុងសហគមន៍បួននិងថាតេឡេវិស្យុងប្រទេសឡាវ អ្នកស្ម័គ្រចិត្តក្នុងមូលដ្ឋានប្រហែល ៨០ នាក់ជួយផលិតកម្មវិធី ដែលរួមមានការងារតាំងពីការរៀបចំប្រធានបទ រហូតដល់ការផលិតសេចក្តីរាយការណ៍វិទ្យុ។

ដោយទទួលស្គាល់ថា វាគឺជាប្រការលំបាកក្នុងការទទួលបាននូវទំនុកចិត្ត និងទទួលបានព័ត៌មានពីជនជាតិដើមភាគតិច កញ្ញា ធីន សៅស៊ីន អ្នកយកព័ត៌មានវ័យ ២០ ឆ្នាំ ពីក្រុមជនជាតិដើមភាគតិចប្រាវ បាននិយាយថា កញ្ញាយល់ឃើញថាការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍នេះគឺមានប្រយោជន៍ណាស់។

កញ្ញា ធីន សៅស៊ីន បាននិយាយក្រោយពេលជួបដំណែងជាមួយក្រុមឡាវថា "ខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍បំផុតលើគំនិតរបស់ពួកគេ អំពីការពាក់ព័ន្ធអ្នកស្ម័គ្រចិត្តក្នុងមូលដ្ឋានដើម្បីផលិតកម្មវិធី។ នៅពេលដែលប្រជាជនពីសហគមន៍ធ្វើការងារ វាមានភាពងាយស្រួលជាងក្នុងការទទួលបានព័ត៌មាន ហើយប្រជាជនក៏ចង់ស្តាប់សម្លេងរបស់សាច់ញាតិឬមិត្តភក្តិរបស់ពួកគេនៅក្នុងកម្មវិធីផងដែរ"។

អង្គការ UNDP ប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា នឹងបន្តធ្វើការដើម្បីជម្រុញឱកាសដូចគ្នា ដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹងរវាងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសដទៃទៀតក្នុងតំបន់ ទន្ទឹមគ្នានឹងសហការជាមួយអាជ្ញាធរក្រសួងសុខាភិបាល និងសង្គមស៊ីវិលដើម្បីបង្កើតការស្រាវជ្រាវថែមទៀត ជូនសម្លេងរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចនៅក្នុងសារព័ត៌មាន ជាផ្នែកមួយនៃការចូលរួមរបស់ពួកគេនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍។

រូបថត៖ UNDP
ជនជាតិដើមភាគតិចនៅខេត្តរតនគិរី កំពុងជួបជាមួយមន្ត្រីឡាវក្នុងការចែករំលែកបទពិសោធន៍អំពីកម្មវិធីវិទ្យុជនជាតិដើមភាគតិច។

កសាងភាពធន់របស់សហគមន៍ ចំពោះហេតុប៉ះពាល់ នៃបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ

ភ្នំពេញ - ដើម្បីកាត់បន្ថយថ្លៃចំណាយនៃហេតុប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ប្រទេសកម្ពុជាបាច់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើការបន្ស៊ាំផ្នែកលើសហគមន៍និងការផ្សារភ្ជាប់គំនិតផ្តួចផ្តើមបន្តទៅនឹងការធ្វើផែនការអភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន។

លោកស្រីអេឡេណា ទីធនេកូ (Elena Tischenko) នាយិកាប្រចាំប្រទេសនៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP) បានមានប្រសាសន៍ថា "ភាគច្រើននៃចម្លើយតបរបស់ប្រទេសកម្ពុជាទៅនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុនឹងអាស្រ័យលើការគ្រប់គ្រងដីធ្លី កសិកម្ម ព្រៃឈើ និងធនធានទឹកប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ វិស័យទាំងនេះនឹងបាច់ត្រូវក្លាយទៅជាផ្នែកមួយនៃអភិក្រមចម្រុះ តាមរយៈការធ្វើផែនការនិងការអភិវឌ្ឍនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ"។

លោកស្រីមានប្រសាសន៍បែបនេះនៅក្នុងសិក្ខាសាលាជាតិ ស្តីពីការបញ្ជ្រាបការបន្ស៊ាំផ្នែកលើសហគមន៍ទៅក្នុងការធ្វើផែនការថ្នាក់ក្រោមជាតិ កាលពីថ្ងៃទី ២២-២៣ ខែធ្នូ។ អង្គការ UNDP បានរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍នេះដែលបានទទួលការឧបត្ថម្ភ ពីទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិស៊ីយ៉ាអេដ (SIDA) និង ភ្នាក់ងារអូស្ត្រាលីដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (AusAID) និងមានការចូលរួមពីអ្នកចូលរួមចំនួន ២០០ នាក់រួមមានតំណាងនៃរដ្ឋបាលមូលដ្ឋានមកពីខេត្តចំនួន ១៩។

ការជួបជុំគ្នានេះ បានជួយបង្កើនការយល់ដឹងអំពីបញ្ហាបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ និងហេតុប៉ះពាល់របស់វាលើជីវភាពសហគមន៍ និងការវិនិយោគលើការអភិវឌ្ឍ។ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក និងអង្គការតាមសហគមន៍មួយចំនួន បានចែករំលែកបទពិសោធន៍និងមេរៀនដែលបានទទួលរបស់ពួកគេអំពីការប្រតិបត្តិបន្ស៊ាំក្នុងមូលដ្ឋានដើម្បីផ្សារភ្ជាប់ចំណេះដឹងទៅនឹងសកម្មភាព

បន្ស៊ាំបានកាន់តែប្រសើរឡើង។ អ្នកចូលរួមក៏បានមានឱកាសផងដែរ ដើម្បីផ្តល់យោបល់លើសំណើព្រាងដើម្បីបញ្ជ្រាបវិធានការបន្ស៊ាំទៅនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុចូលទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍យុវវ័យនៃយោគយុវវ័យ។

លោកស្រី ទីធនេកូ បានបន្ថែមថា "អភិក្រមបន្ស៊ាំទៅនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ បាច់ត្រូវក្លាយទៅជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធី និងគម្រោងនានានៅក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងរួមគ្នាជាតិមួយសំដៅប្រែក្លាយប្រទេសកម្ពុជាឲ្យក្លាយទៅជាសង្គមមួយដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ"។

ឯកឧត្តម ឡេង វី អត្តនាយកទទួលបន្ទុកលើរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាននៃក្រសួងមហាផ្ទៃ បានទទួលស្គាល់ថាការបញ្ជ្រាបការបន្ស៊ាំទៅនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងការធ្វើផែនការថ្នាក់ក្រោមជាតិបាច់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ថែមទៀត។

ឯកឧត្តមបានមានប្រសាសន៍ថា "កាលពីមុន យើងបានគិតគូរភាគច្រើនអំពីហេតុប៉ះពាល់លើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងការកសាងសមត្ថភាព។ ប៉ុន្តែ ការគិតគូរថ្មី គឺថាការផ្សារភ្ជាប់ការចូលរួមទៅនឹងការប្រតិបត្តិដូចដែលយើងកំពុងធ្វើនៅពេលនេះ គឺសំខាន់ស្មើគ្នាចំពោះអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព"។

ប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានចាត់ទុកថាងាយរងគ្រោះចំពោះបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ដោយសារសមត្ថភាពបន្ស៊ាំទាបរបស់ប្រទេស។ ប្រជាជនក្រីក្រដែលកំពុងរស់នៅតាមតំបន់ជនបទ ត្រូវបានចាត់ទុកថាងាយរងគ្រោះបំផុតចំពោះហេតុប៉ះពាល់នៃបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុដូចដែលត្រូវបានគេមើលឃើញក្នុងអំឡុងពេលមានទឹកជំនន់ក្នុងឆ្នាំ ២០១១។ គ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិបានគូសបង្ហាញភាពចំណុះដ៏ខ្លាំងរបស់ជីវភាពជនបទលើភាព

ទៀងទាត់នៃរដូវដែលត្រូវបានត្រួតត្រាដោយអាកាសធាតុនិងការមានធនធានធម្មជាតិនានា ដូចជាទឹកដើម។ ទឹកជំនន់ទាំងនេះបានបណ្តាលឲ្យមានមនុស្សស្លាប់យ៉ាងហោចណាស់ចំនួន ២៥០ នាក់ និង បានជន់លិចដីស្រែប្រហែល ៤៣០.០០០ ហិកតា ដែលនៅក្នុងនោះស្រែទំហំ ២៨០.០០០ ហិកតាត្រូវបានបំផ្លាញទាំងស្រុង។ គ្រួសារចំនួនប្រហែល ៣៥០.០០០ ឬ ប្រជាជនចំនួន ១,៥ លាននាក់ បានទទួលរងផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដោយទឹកជំនន់ទាំងនេះ ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាមានលក្ខណៈអាក្រក់បំផុតក្នុងរយៈពេលមួយទសវត្សរ៍។

អង្គការ UNDP កំពុងសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានាដើម្បីជួយគាំទ្រគម្រោងតាមសហគមន៍សំដៅកែលម្អជីវភាពរបស់អ្នកកូមិ និងពង្រឹងការសម្របសម្រួលស្ថាប័ននិងគោលនយោបាយនៅកម្រិតផ្សេងៗ។ ក្នុងចំណោមគម្រោងទាំងនេះ គឺមានកម្មវិធីបន្ស៊ាំផ្នែកលើសហគមន៍កម្ពុជាដែលគឺជាកម្មវិធីរយៈពេលវែងមួយដែលឧបត្ថម្ភមូលនិធិដោយអង្គការ SIDA ជាមួយការផ្តល់មូលនិធិរួមពីអង្គការ AusAID និងត្រូវបានអនុវត្តដោយអង្គការ UNDP។ មកដល់ពេលនេះ គម្រោងនេះបានផ្តល់មូលនិធិជូនដល់គម្រោងចំនួន ៤៥ ដែលត្រូវបានអនុវត្តក្នុងឃុំចំនួន ៩៦ ស្រុកចំនួន ៤៩ និង ខេត្តចំនួន ១៨ ដើម្បីបង្ហាញវិធីសាស្ត្រធន់នឹងអាកាសធាតុទាំងនៅកម្រិតសហគមន៍និងគ្រួសារនៅតាមតំបន់ភូមិសាស្ត្រអាទិភាពនានា។

លោកស្រី ទីធនេកូ បានបន្ថែមថាគេឃើញមានតួនាទីដ៏សំខាន់មួយដែលត្រូវបំពេញដោយរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ "ក្នុងការជម្រុញការប្រតិបត្តិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវការបន្ស៊ាំទៅនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុនិងការអភិវឌ្ឍភាពធន់នៅមូលដ្ឋាន"។

វិស័យនានានៃកម្មវិធីរបស់យូអិនឌីភី

ការិយាល័យ យូអិនឌីភី នៅកម្ពុជាគឺជាវត្តមានថ្នាក់ជាតិរបស់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា។ អង្គការនេះជួយពលរដ្ឋកម្ពុជាស្វែងរកដោយខ្លួនឯងនូវដំណោះស្រាយរបស់គេចំពោះភាពប្រឈមនានានៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ។ យូអិនឌីភីនៅកម្ពុជាផ្តោតលើផ្នែកជាសំខាន់បីគឺ ៖ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ថាមពល និងបរិស្ថាន និងអភិបាលកិច្ចតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ។

ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ

យូអិនឌីភី ធ្វើការជាមួយរដ្ឋាភិបាល ម្ចាស់ជំនួយមកពីក្រៅប្រទេស និងសង្គមស៊ីវិលដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅទូទាំងប្រទេស តាមរយៈការគាំទ្រដល់កិច្ចប្រឹងប្រែងដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។ កិច្ចប្រឹងប្រែងទាំងនេះជួយពង្រឹងសមត្ថភាពដឹកនាំរបស់រដ្ឋាភិបាល ផ្តល់លទ្ធភាពប្រសើរជាងមុន ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានសម្រាប់ការបង្កើតគោលនយោបាយមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការបម្រើដល់អ្នកក្រីក្រជំរុញវិស័យពាណិជ្ជកម្ម និងការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនដើម្បីជួយជនក្រីក្រ និងផ្តោតលើការសម្របសម្រួលជំនួយឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពដើម្បីឱ្យរាល់ប្រាក់ដុល្លារដែលត្រូវបានចំណាយ អាចផ្តល់មកវិញនូវផលជាអតិបរមា។

បរិស្ថាននិងថាមពល

មានភាពជាបន្ទាន់ក្នុងការធ្វើសកម្មភាពដើម្បីដោះស្រាយភាពប្រឈមផ្នែកបរិស្ថាន និងថាមពលរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ ជនក្រីក្រទទួលរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំងជាងគេពីការបែកបាក់បរិស្ថាន និងកង្វះលទ្ធភាពដើម្បីទទួលបានសេវាកម្មថាមពលស្អាតដែលអាចជាំបាន។ យូអិនឌីភី កំពុងជួយបណ្តុះទស្សនៈទានរយៈពេលយូរអង្វែងមួយអំពីការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិរបស់កម្ពុជានៅក្នុងតំបន់ភូមិសាស្ត្រដែលងាយខូចខាតបំផុតខ្លះៗនៅក្នុងប្រទេសនេះ។

អភិបាលកិច្ចតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ

ភាពប្រឈមសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជានៅក្នុងការកសាងអភិបាលកិច្ចតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ គឺការបង្កើតស្ថាប័ន និងដំណើរការដែលមានការឆ្លើយតបជាងមុនទៅនឹងតម្រូវការបាច់របស់ប្រជាពលរដ្ឋសាមញ្ញ ដែលរួមទាំងជនក្រីក្រផង និងលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍ។ យូអិនឌីភី ជួយពង្រឹងប្រព័ន្ធពោះឆ្នោត និងប្រព័ន្ធច្បាប់ កែលម្អលទ្ធភាពទទួលបានយុត្តិធម៌ និងរដ្ឋបាលសាធារណៈ និងអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពកាន់តែច្រើនថែមទៀត ដើម្បីផ្តល់សេវាកម្មជាមូលដ្ឋានដល់អ្នកដែលត្រូវការសេវាកម្មនោះបំផុត។

អាគារលេខ ៥៣ វិថី ប៉ាស្ទ័រ
សង្កាត់ បឹងកេងកង
ប្រអប់សំបុត្រលេខ ៨៧៧
ក្រុងភ្នំពេញ
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ ៖ +855 (0) 23 216 167
ទូរសារ ៖ +855 (0) 23 216 257
អ៊ីម៉ែល ៖ registry.kh@undp.org
វេបសាយ ៖ www.un.org.kh/undp/

ផ្នែកទំនាក់ទំនង

កែ មនុស្សធម៌
មន្ត្រីព័ត៌មានសាធារណៈ និងបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយ
សេង បុប្ផា
មន្ត្រីវិភាគផ្នែកទំនាក់ទំនងនៃកម្មវិធី
កន សង្ហាត់
ជំនួយការផ្នែកទំនាក់ទំនង

ឡាយ ចាន់សុខ
មន្ត្រីទំនាក់ទំនង